

“April, May, June”

En mönsterkollektion för textil

Maria Lagneryd
Högskolan för Design och Konsthantverk
Examensprojekt 15 p, Konstnärligt kandidatprogram i design 180 hp
Termin 6, 2013, Göteborg

Abstract

I have worked with patterns for textiles, and the goal of the project was to make three patterns in one colorway. My wish was that the patterns would be related either in motif or colorway, or both. I wanted the patterns to be seen as a mini collection. My aim was to make three patterns that would serve as home textiles. I decided to print the patterns digitally on fabric, but also to customize the design of the pattern repeats to be printed in rotary printing. I wanted to work within the limits of what is possible to produce in terms of colors and repeat sizes.

One of my goals with the project was to clarify for myself what the essence of my design is, and to create a collection that reflects me as a designer. My purpose was to get a clearer picture of how my work process looks like. In this project, I wanted to develop my expression by trying different repeats and compositions of the motifs in the patterns. I also wanted to put great emphasis on the coloration of the patterns by trying different color combinations.

Keywords: Patterns, fabric, colourful, flowers

Tack

Jannich Philipson

Lotta Kvist

Tobex

Anna Eklind

Maja Philipson

Innehållsförteckning

<i>Mål</i>	5
<i>Syfte</i>	5
<i>Bakgrund</i>	5
<i>Frågeställningar</i>	6
<i>Avgränsningar</i>	6
<i>Genomförande</i>	6
<i>Inledning</i>	6 - 7
<i>Motiv</i>	7
<i>Skiss</i>	7 - 9
<i>Kollektionen</i>	10
<i>Material</i>	10
<i>Mönsterrapportering/ Färgsättning</i>	10 - 12
<i>Resultat</i>	13
<i>Mönster</i>	14 - 21
<i>Reflektion</i>	22 - 24

Mål

I det här projektet har jag arbetat med mönster för textil, och målet var att göra tre mönster i en färgställning var. Jag ville att mönstren skulle hänga samman antingen i motivbild och/eller färgställning och att de skulle uppfattas som en minikollektion. Målet var att göra tre mönster som skulle fungera som hemtextil. Jag ville digitaltrycka textilierna på företaget Tobex i Borås, men även anpassa konstruktionen av mönsterrapporterna till att kunna tryckas med rotationstryck. Jag ville arbeta inom ramarna för vad som är möjligt att producera när det gäller antal färger och rapportstorlekar.

Syfte

Jag ville klargöra för mig själv vad som är essensen av mitt formspråk och skapa en kollektion som speglar mig som formgivare. Mitt syfte var också att få en tydligare bild av hur min arbetsprocess ser ut. I detta projekt ville jag utveckla mitt uttryck genom att prova olika mönsterrapporteringar och kompositioner av motiven i mönstren. Jag ville även lägga stor vikt vid färgsättningen av mönstren och prova mig fram till olika färgkombinationer.

Bakgrund

Tidigt under min utbildning på HDK insåg jag mitt intresse för mönsterformgivning. Eftersom jag har jobbat med mönster större delen av min tid på skolan, ville jag fortsätta utveckla mina kunskaper inom det området. Efter min praktik på företagen Eco-Boråstapeter och Mr Perswall under hösten i årskurs 3, samt erbjudande om projektanställning som designassistent, blev jag ännu mer inspirerad till att jobba vidare med mönster. Under min tid på HDK har jag skapat flera olika mönster med motiv av växter och djur. Detta projektet blev en naturlig fortsättning på de mönster jag gjort innan - färgglada mönster med motiv av olika blommor och växter.

Frågeställningar

- Hur ska motivet se ut?
- Hur skapar jag en bra mönsterrapport?
- Hur får jag kollektionen att hänga ihop?
- Hur ska jag färgsätta mönstren? Vilka färger och nyanser passar bra ihop?

Avgränsningar

Jag valde att avgränsa mig genom att göra mina mönsterrapporter 64 cm höga, eftersom det är ett vanligt mått på tryckvalsarna inom rotationstryck och för att jag ville anpassa mönstren till eventuell produktion. Jag visste inte innan hur breda mönsterrapporterna skulle bli då jag ville prova mig fram med olika bredder under skissarbetet. Jag ville dock inte att mönsterrapporterna skulle bli bredare än tygets bredd, då man vill ha möjligheten att kunna sy ihop flera längder textil och få ett rapporterat mönster. För att begränsa antal valmöjligheter och för att skapa egna ramar för projektet, valde jag att begränsa antalet färger i mönstren till sex stycken. Jag valde att låta trycka textilierna digitalt, eftersom jag ville fokusera mer på mönsterrapporterna och färgsättningen än på att trycka textilierna själv. Jag valde att inte göra en djupgående research av utbudet på textilmarknaden, då det inte var syftet med mitt projekt. I detta projekt har jag även valt att inte analysera mina mönsters relation till människor och rum.

Genomförande

Inledning

Jag ville främst att mina mönster skulle passa som hemtextilier då det är det jag vill arbeta med i framtiden. I ett längre perspektiv är min önskan att kunna sälja mina mönster och nå ut till den breda massan. Jag skulle vilja att mina mönster kunde säljas i butiker som IKEA, Åhléns och Indiska, då dessa butiker har en prisklass som de flesta har råd med. Det är även där jag själv köper textil. För att få en känsla av om mitt formspråk skulle passa in på IKEA, Åhléns eller Indiska

gjorde jag en enkel genomgång av deras textila utbud. Jag gick igenom deras hemsidor och besökte vissa av butikerna för att få en uppfattning av deras sortiment. Jag tyckte att det saknades organiska mönster med blommor och blad i starka framträdande färger. Detta skulle kunna bero på att det var vintersäsong när genomgången gjordes, men att göra en kollektion som fyllde den luckan kändes som en bra ingång i projektet. När jag själv väljer hemtextil går jag mycket på vilka färger mönstret har och väljer de som "går rakt in i hjärtat". Jag upplever att vissa färger och färgkombinationer tilltalar mig oerhört starkt, och den känslan ville jag känna och gärna återskapa i arbetet med min kollektion. Jag ville rikta mig till dem som väljer inredning utifrån sin egen glädje och smak, oavsett vad andra tycker eller beroende på vad som är trendigt för tillfälligt.

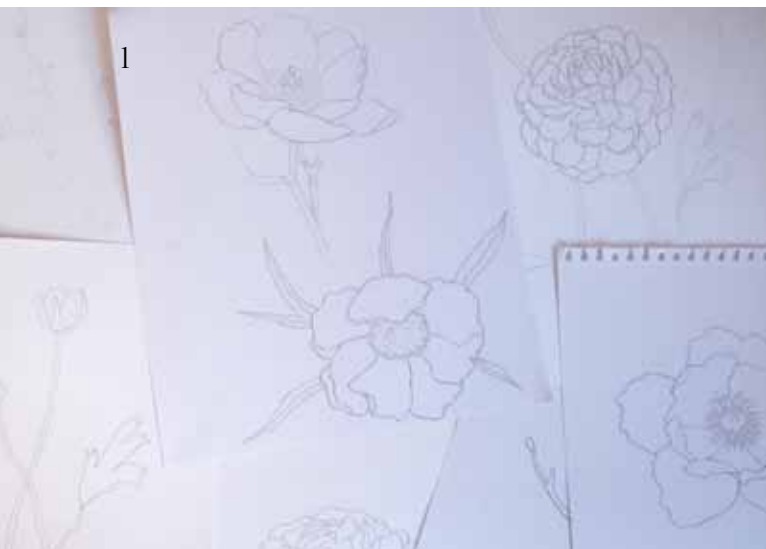
Motiv

Relativt tidigt i projektet hade jag en bild av vilka blommor jag ville använda i mönstren. Jag tycker väldigt mycket om ranunkel och buskpion och hade länge tänkt att jag ville använda dem i ett mönster. Det som tilltalade mig var ranunkelns många täta kronblad och gängliga stjälk, samt buskpionens jättelika vackra blomma. Jag köpte ranunklar i en blomsterbutik, som jag sedan fotograferade i olika vinklar. För att hitta förlagor till buskpionerna letade jag efter bilder på internet samt tittade på bilder jag själv tagit. Jag var även ute mycket i skogen och letade inspiration. Jag ville ha något slags grenverk i mönstren och fastnade för några vackra ekkvistar som jag tog med hem och fotograferade.

Skiss

Jag valde att rita av fotografierna från datorn med blyerts, och att sedan kalkera av skisserna med smörpapper och tuschpenna då det är ett tillvägagångssätt jag trivs med. Jag tecknade motiven i stor skala och drog sedan ner storleken något i datorn. Oftast skissar jag i större skala än jag tror mig behöva, det för att vara säker på att inte förlora i bildkvalité om jag vill dra upp skalans lite i efterhand. Jag scannade in teckningarna och arbetade vidare i datorn med komposition och färgsättning.

1. Skisser i blyerts.

2. Skisser i tusch.

Inspirationsbilder och fotografier.

Kollektionen

När jag valde mönstermotiv till kollektionen såg jag hur ett vår/sommar tema växte fram. Jag ville att min kollektion skulle bestå av ett huvudmönster och två enklare mönster. För att hålla samman kollektionen ville jag att de två enklare mönstren skulle plocka upp motiv ur huvudmönstret. Det första mönstret skulle bestå av buskpion, ranunklar och kvistar. Det andra mönstret skulle bestå av ranunklar och det tredje av kvistar eller grönska. Jag ville att skalans i mönstren skulle ligga ganska nära växternas verkliga storlek, då jag tycker att det passar till hemtextil. Jag upplever att mönster med motiv i verklig skala känns behagliga då man känner igen skalans från till exempel naturen. Man ser vad motivet föreställer och skalans upplevs naturlig, vilket tilltalar mig.

Material

Tidigt i projektet kontaktade jag Tobex och beställde tygprover för att kunna avgöra vilket material jag ville trycka på. Jag hade en önskan om att trycka på någon sorts sammet, då jag tycker om den mysiga ombonade känslan som sammet ger. När jag fick tygproverna visade det sig att intensiteten i färgerna blev väldigt olika beroende på om textilen var av naturmaterial eller polyester. Färgerna tryckta på polyester blev mycket starkare och bättre återgivna än på bomull. Valet föll därför på en polyestersammet med bredden 145 cm.

Mönsterrapportering/ Färgsättning

Jag började med att måla många olika färgprover med gouache och provade hur de samspelade med varandra. Jag märkte snabbt att jag fastnade för klara nyanser av turkosblå, rosa, gul och grön, då kombinationen av dessa färger tilltalade mig. Kanske för att de bildar ett spektrum där de olika färgerna lyfter fram varandra. Jag köpte fyra kuddar på Indiska i liknande nyanser, och de inspirerade mig mycket till färgsättningen. För att få en känsla av hur jag skulle bygga upp mönsterrapporterna experimenterade jag mig fram med hjälp av post-it lappar.

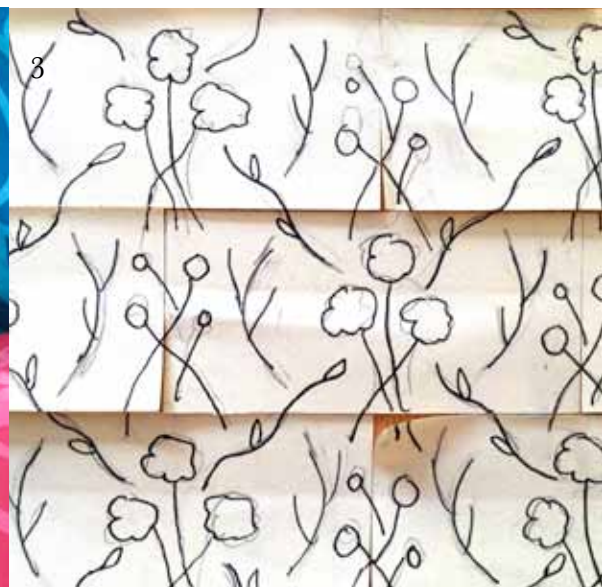
1. Färgprover i gouache.

2. Kuddar från Indiska.

3. Mönsterrapportering med post-it lappar.

Jag ritade enkla skisser på lapparna och flyttade runt dem på olika sätt. Även om jag inte använde någon av testerna så hjälpte det mig att få en bättre förståelse för hur man kan bygga upp en mönsterrapport. Jag experimenterade mycket med mönsterrapporterna i datorn och gick mest på min magkänsla för att få balans i mönstren. För att utnyttja mycket av tygets bredd ville jag göra ganska stora mönsterrapporter.

Jag började med huvudmönstret, eftersom de andra två mönstren skulle utgå från det. I början jobbade jag i svartvitt och flyttade blommorna och kvistarna fram och tillbaka för att hitta en balanserad fungerande mönsterrapport. En rakt rapporterad mönsterrapport med måtten 64 x 140 cm kändes dynamisk, då skarvarna blev svåra att se och motiven var väl fördelade över ytan. Efter ett tag förstod jag att det var viktigt att börja med färgsättningen innan mönsterrapporten var helt färdig, då färgerna påverkar mönstret så pass mycket.

När huvudmönstret var färdigt började jag på mönstret med kvistar. Efter att ha provat mig fram valde jag att inte använda några blad, så som jag hade tänkt från början. Jag ville att kvistarna skulle ligga åt olika håll och att mönstret inte skulle ha en tydlig riktning. Jag gjorde först en mönsterrapport på 64 x 64 cm som jag sedan kopierade och halvförsatte. Den nya mönsterrapporten blev då 64 x 128 cm. Jag la in och tog bort kvistar i skarven mellan mönsterrapporterna så att jag till slut fick en rak rapportering.

I ranunkelmönstret valde jag färre motiv då jag ville prova att göra en enklare mönsterrapport som ändå fungerade bra kompositionsmässigt. Först provade jag att göra en mönsterrapport med bredden 128 cm, men upplevde inte att den blev bättre bara för att den var större. Det var svårt att placera ut motiven så att de inte bildade tydliga "ränder" och "riktningar". Jag provade istället att göra en mindre mönsterrapport på 64 x 64 cm som var rakt rapporterad. Efter en del experimenterande och omplacering av motiven, kom jag fram till en mönsterrapport där motiven kändes balanserade.

För att få olika uttryck i de tre mönstren provade jag många olika bakgrundsfärger, men det kändes inte bra. Jag provade bland annat både ljusa och mörka nyanser av den turkosblå färgen, men upplevde att motiven antingen försvann eller hoppade ut för mycket från bakgrunden. I ranunkelmönstret provade jag att använda olika nyanser av grönt samt vit som bakgrund. Det blev ganska fint, men jag kände att jag ville ha större kontrast mellan färgerna för att motiven skulle synas tydligare. Jag provade även andra konturfärger än svart, men upplevelsen blev att det dödade de andra färgerna i stället för att ge det distinkta uttryck som jag ville få fram. Ranunklarna var till en början gula, men fick slutligen två nyanser av orangeröd. De orangeröda nyanserna blev en härlig kontrast mot den turkosblå bakgrunden då de är komplementfärger. Jag valde att använda två nyanser av orangeröd för att förstärka den tredimensionella formen på ranunklarna.

1. Första collagetestet av mönsterrapport på huvudmönstret.

2. Huvudmönstrets mönsterrapport tar form.

3. Huvudmönstret med blå bakgrund.

4. Första kvistmönstret.

5. Ranunkelmönstret med grön bakgrund.

6. Orangeröda ranunklar med vit bakgrund.

Resultat

“*April, May, June*” blev namnet på min mönsterkollektion. Jag valde att låta kollektionen hänga ihop både i motivval och färgställning.

Jag valde att använda turkosblå som bakgrund och svart som konturfärg i alla tre mönster. *June* är huvudmönstret och består av 6 färger. Utöver bakgrund och konturfärg så används två nyanser av grönt till blad- och grenverk för att skapa djup, samt en rosa och en klar gul till blommorna. I *April* används 4 färger, bakgrundsfärg och konturfärg samt de två gröna nyanserna från *June*. *May* består av 5 färger, bakgrundsfärg och konturfärg, den mörkare gröna nyansen från *June* samt två nyanser av orangeröd. Jag ville att den rosa, gula och de orangeröda färgerna skulle vara ganska klara och att den turkosblå och de gröna färgerna skulle vara lite mörkare och dovare. Det för att få en kollektion där blommorna står i fokus och syns tydligt.

Jag var med när mönstren provtrycktes för att kunna reglera färgerna. Eftersom färgerna blev väldigt annorlunda med tryckeriets färgprofil, blev det nästan en ny färgsättningsprocess för att få färgerna balanserade. Färgerna blev starkare på textil, vilket jag tyckte var bra. Vi gjorde ca 5 provtryck på mönstren *May* och *June* innan resultatet blev bra. Resultatet blev då mer likt idén jag hade från början, men som varit svår att få till i datorn. Mönstren trycktes med sublimeringstryck, vilket innebar att mönstren först skrevs ut på papper för att sedan föras över på tyget under hög värme och hög press. Jag tryckte sammantaget 10 m tyg med bredden 1,42 m.

1. Provtryck av *June*.
2. *June* skrivs ut på papper inför provtryck. bakgrund.
3. Provtryck av *May*.

May

5 färger. Mönsterrapport: 64 x 64 cm.
Rakt rapporterad.

April

4 färger. Mönsterrapport: 64 x 128 cm.
Rakt rapporterad.

June

6 färger. Mönsterrapport: 64 x 140 cm.
Rakt rapporterad.

1:1

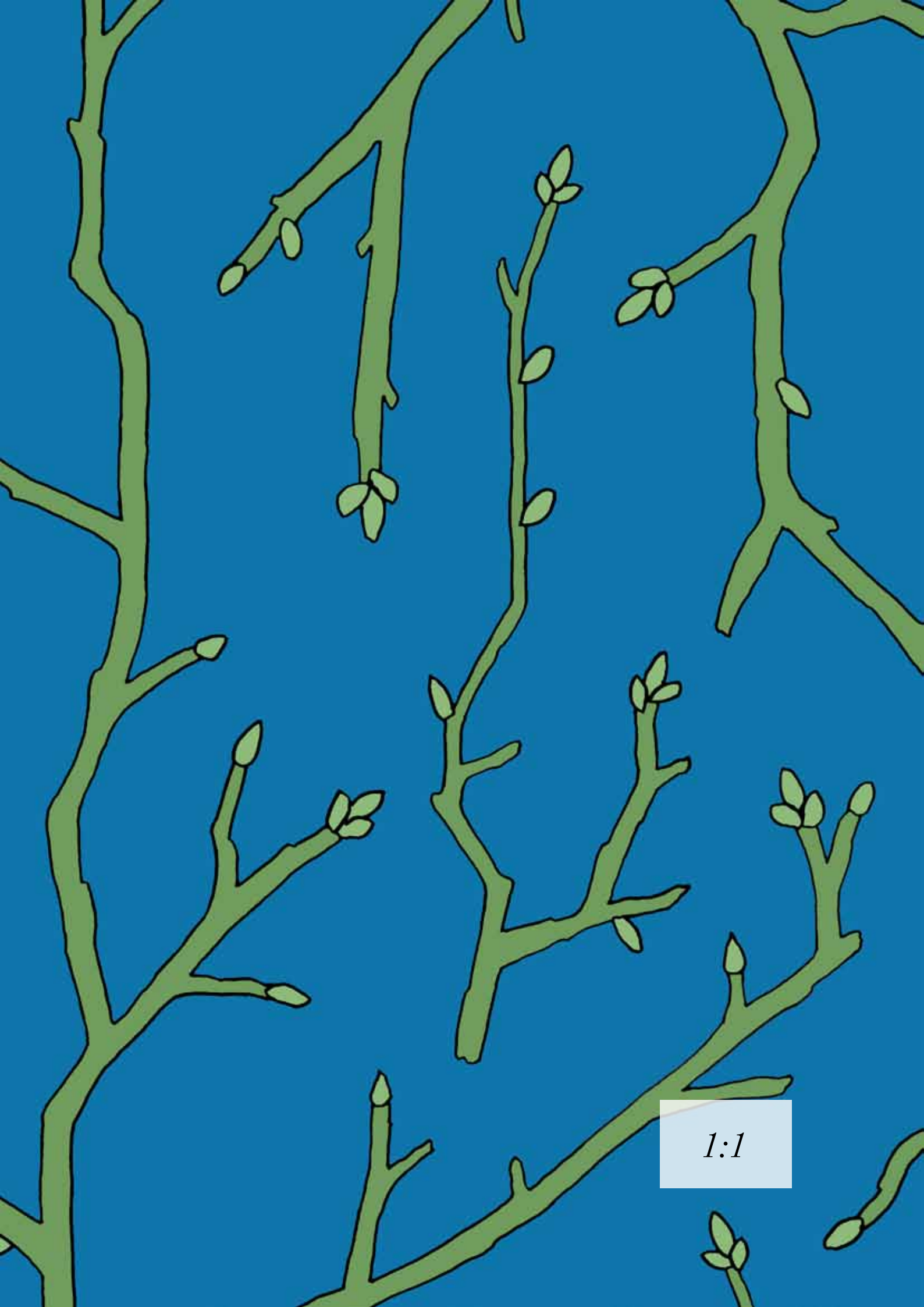
June upprapporterat på hela tygets bredd i skala 1:8

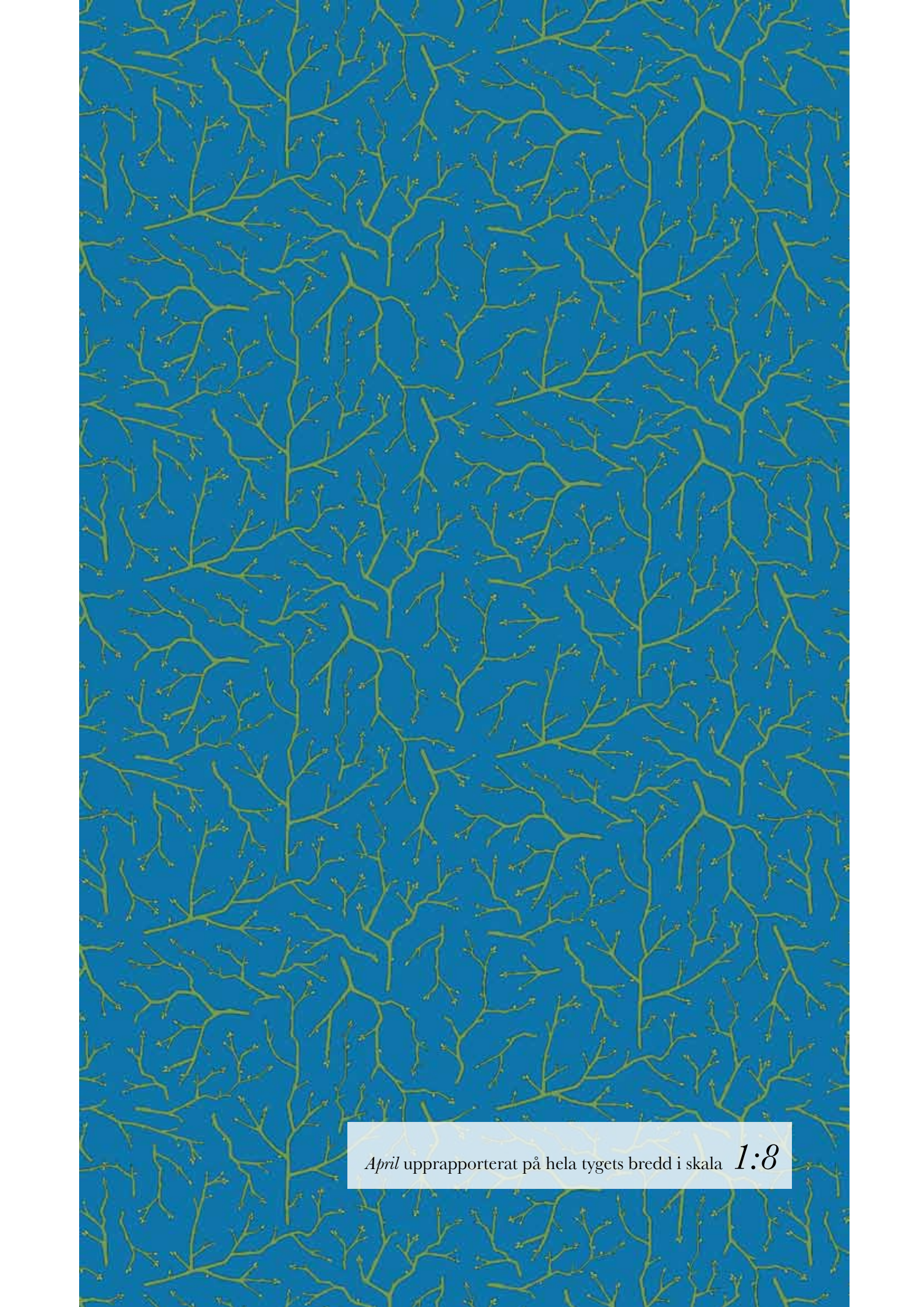
1:1

May upprapporterat på hela tygets bredd i skala 1:8

1:1

April upprapporterat på hela tygets bredd i skala **1:8**

Reflektion

Projektet var roligt, lärorikt och känns som ett bra avslut på HDKs Kandidatprogram i Design. Personligen är jag nöjd med vad jag har åstadkommit. Det roligaste är att se mina mönster tryckta på textil, då det inte går att jämföra med att se mönstren på en datorskärm eller på papper.

Kollektionen känns som en sammanfattning av de mönster som jag gjort under mina tre år på HDK. Jag upplever att essensen i mitt formspråk har blivit tydligare både i motivval och färgval. Jag kommer inte ifrån att jag älskar att arbeta med blommor och växter i starka, klara färger och det kommer jag att fortsätta med så länge det känns roligt. Efter det här projektet känner jag att jag ska vara stolt över de motiv och färger som jag tycker om, det man tycker är roligast är ju ofta det man blir bäst på.

Jag har utvecklat mitt uttryck genom att arbeta mer med djupverkan i mönstren, speciellt i *June* där jag lagt motiven framför eller bakom varandra för att skapa djup. Jag har också använt två nyanser av grönt för att skapa mer dynamik i bladverken respektive två nyanser av orangeröd för att få ranunklarna att upplevas tredimensionella. Tredimensionalitet är något som jag inte tänkt så mycket på i tidigare mönster och det kommer jag att försöka utveckla vidare.

Eftersom jag har provat både raka och halvförsatta mönsterrapporter i olika storlekar känner jag att jag har lärt mig väldigt mycket om mönsterrapportering. Jag har förstått att arbetet med mönsterrapportering mest handlar om känsla för balans och komposition. Jag har heller aldrig gjort så pass avancerade mönster som *April* och *June* tidigare, vilket känns roligt.

Jag har även lärt mig nya verktyg i photoshop samt att förbereda mönster för tryck. I projektet arbetade jag mycket med färgsättningen av mönstren och lärde mig en hel del om relationen mellan olika färger. Jag har dock förstått att jag har mycket kvar att lära när det gäller färglära. Är färgen varm eller kall? Vilka kulörer består färgen av? Osv. Jag stod ganska handfallen när jag skulle beskriva för tryckeriet vilka färger och nyanser jag ville ändra på i mönstren, när de provtrycktes.

Min arbetsprocess har gått riktigt bra och jag har följt min tidplan samt projektbeskrivning relativt noga. De senaste åren har jag lärt mig att inte pressa mig själv på ett negativt sätt under arbetsprocessen. Jag arbetar bäst när jag känner mig i harmoni med mig själv och känner en form av flyt. När jag är lugn blir jag effektivare och projekten fortlöper mycket bättre än om jag stressar och oroar mig. Detta har blivit ännu tydligare i detta projektet och det känns jättebra.

Något som varit givande under projektet har varit diskussionerna med min handledare Lotta Kvist. Det har varit viktigt att se på mitt projekt med hjälp av någon annan, då det har hjälpt mig att ta beslut och att föra projektet i rätt riktning. Diskussionerna har handlat om vägledning angående mönsterrapportering, val av tekniker i framställandet av mönstren, färgställningar, kollektions upplägg, målgrupp m.m. Under kursens gång har det varit många val att ta ställning till och projektet har därför utvecklats efterhand, något som jag tror är bra och svårt att undvika. Jag upplever dock att det kan vara svårt att greppa ett så här långt projekt, och i efterhand önskar jag att jag fört bättre anteckningar över arbetsprocessen.

I ett större sammanhang hoppas jag att mina mönster säljs och uppskattas så pass mycket att man vill ha kvar dem år efter år, vilket förhoppningsvis bidrar till mindre “slit och släng”. Mönstren skulle även kunna tryckas på återvunnen polyester eller på något miljövänligt naturmaterial.

Det skulle vara spännande att se en vidareutveckling av kollektionen genom att göra fler färgställningar. Det finns oändliga möjligheter när det gäller färgsättning. Genom att göra en mer neutral färgställning i exempelvis grått, svart och vitt, skulle man kunna nå en bredare målgrupp. Mönstren skulle då med fördel kunna användas i offentliga miljöer. En färgställning med olika nyanser av vitt på ett skirt tyg, skulle kunna vara vackert i offentliga miljöer med stora glaspartier. Man skulle också kunna göra flera färgställningar med olika teman, till exempel efter årstid. Mustiga jordfärger på hösten, vita och gråblå toner på vintern samt pasteller på våren och sommaren.

En annan lärdom är att lägga ribban på en rimlig nivå i relation till projektets längd samt att fokusera på det man tycker är absolut roligast. När det gäller tillvägagångssätt är fotografering, och att sedan rita av fotografierna, en metod jag trivs med. Jag känner mig även bekväm i att arbeta med färgsättning i datorn, även om jag känner att det skulle vara roligt att arbeta mer för hand i framtida projekt.

1. *May* i mörkgrå färgställning.

2. *April* i ljusgrå färgställning.

3. *June* i svartvit färgställning.

